

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภาพ	ฏ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฑ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารสถานศึกษา	13
ความหมายของการบริหาร	13
การบริหารการศึกษา	14
หลักการบริหารสถานศึกษา	15
ความสำคัญของหลักการบริหาร	19
การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	21
ขอบข่ายการบริหารในสถานศึกษา	23

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	25
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น	27
ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	27
แนวคิดและหลักการในการบริหารการศึกษาตามรูปแบบ School-Based Management (SBM)	28
รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	32
นโยบายกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น	33
การจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	37
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	40
แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	42
แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี (2555-2557)	44
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการมีส่วนร่วม	48
ความหมายของการมีส่วนร่วม	48
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม	52
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	54
ลักษณะ รูปแบบ และกระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วม	56
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการจัดการศึกษา	64
นโยบายสำคัญที่สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	68
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	71
ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	71
การสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	73
บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	81
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	82
แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	88

บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับบริบท โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	96
การบริหารจัดการ โรงเรียนในสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	111
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	124
งานวิจัยในประเทศ	124
งานวิจัยต่างประเทศ	130
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	133
ระยะที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และขนาดของโรงเรียน	133
คำถามการวิจัย	133
วัตถุประสงค์การวิจัย	133
ขอบเขตการวิจัย	134
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	135
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	136
การเก็บรวบรวมข้อมูล	138
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	139
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	140
ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	143
คำถามการวิจัย	143
วัตถุประสงค์การวิจัย	143

หัวข้อเรื่อง	หน้า
ขอบเขตการวิจัย	144
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	145
วิธีการสร้างเครื่องมือ	145
การเก็บรวบรวมข้อมูล	146
การวิเคราะห์ข้อมูล	146
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	147
ระยะที่ 1 ผลการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และขนาดของโรงเรียน	147
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	147
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	147
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	148
ระยะที่ 2 ผลข้อเสนอแนะแนวทางในการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	165
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	172
สรุปผลการวิจัย	172
อภิปรายผล	175
ข้อเสนอแนะ	179
บรรณานุกรม	181
ภาคผนวก	188
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	189
1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	190

หัวข้อเรื่อง	หน้า
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	199
ข การหาค่าคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	201
1. ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม	202
2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	205
ค กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์	207
ง ผลงานดีเด่นของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย	209
จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	213
ฉ ภาพประกอบการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	219
ประวัติผู้วิจัย	223

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	รายชื่อโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2556 121
2	จำนวนสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดสถานศึกษารายอำเภอ 122
3	จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกรายอำเภอตามสถานภาพและขนาดสถาน ศึกษา 123
4	จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2556 134
5	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 144
6	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย 148
7	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ทั้งโดยรวมและรายด้าน 149
8	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงานวิชาการ 150
9	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงานงบประมาณ 152
10	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงานบุคคล 155

11	ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม ด้านการบริหารงานทั่วไป	158
12	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ	160
13	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	161
14	ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการ พัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม	162

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
2 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543	65
3 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน	66
4 โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม	116

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม	202
2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	205

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

1	สัมภาษณ์ นายสวานิตย์ ศิริบุรณ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยาคม (กรรมการและเลขานุการ) วันที่ 9 เดือน มกราคม 2557	220
2	สัมภาษณ์ นางสาวนิอร ประมุขจ๊กโก รองผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยาคม (ผู้แทนครู) วันที่ 9 เดือน มกราคม 2557	220
3	สัมภาษณ์ นายประณต สุทธิเจริญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้แทนทรงคุณวุฒิ) วันที่ 14 เดือน มกราคม 2557	221
4	สัมภาษณ์ นางจันทร์ฉาย นาพลเทพ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้แทนศิษย์เก่า) วันที่ 17 เดือน มกราคม 2557	221
5	สัมภาษณ์ ดร.ชูชาติ สิทธิสาร ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม (กรรมการและเลขานุการ) วันที่ 20 เดือน มกราคม 2557	222
6	สัมภาษณ์ นางไพรวรรณ ปรีชาสมบัติ ครู โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม (ผู้แทนครู) วันที่ 21 เดือน มกราคม 2557	222